

Udvalget for Landdistrikter og Øer

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017-4076

Doknr.
486783

Dato
27-09-2017

Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer har den 30. august 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 143 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Roger Courage Matthisen (ALT).

Spørgsmål nr. 143:

"Vil ministeren i fortsættelse af spørgsmål 141 sende udvalget en teknisk gennemgang/beskrivelse af det kommunale tilskuds- og udligningssystem for så vidt angår de kriterier, tilskudsbeløb og tilskudsperioder, som omtales i den nævnte artikel?"

Svar:

Det kommunale udligningssystem er baseret på udligning af forskellene i kommunernes beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Det kommunale udgiftsbehov opgøres som summen af det aldersbetingede udgiftsbehov og det socioøkonomiske udgiftsbehov. I artiklen fokuseres på nogle af de kriterier, der indgår i det såkaldte socioøkonomiske udgiftsbehov.

Nedenfor skitseres opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov. For en mere detaljeret teknisk gennemgang henvises til Økonomi- og Indenrigsministeriets årlige publikationer: "Kommunal udligning og generelle tilskud". Den seneste udgave er fra juni 2017 og vedrører tilskud og udligning for 2018, jf. følgende link:

[http://www.oim.dk/media/18753/kommunal udligning og generelle tilskud 2018 pdf a.pdf](http://www.oim.dk/media/18753/kommunal_udligning_og_generelle_tilskud_2018_pdf_a.pdf).

Det socioøkonomiske udgiftsbehov i landsudligningen opgøres som en sammenvejning af 14 socioøkonomiske kriterier. Kriterierne og vægtene fremgår af tabel 1 nedenfor.

Tabel 1**Oversigt over socioøkonomiske udgiftsbehovskriterier og vægte i landsudligningen**

Kriterium	Vægt i landsudligning
20-59 årige uden beskæftigelse over 5 pct. 1)	19 pct.
25-49 årige uden erhvervsuddannelse	16 pct.
Udlejede beboelseslejligheder	5 pct.
Psykiatriske patienter	5 pct.
Familier i bestemte boligtyper	15 pct.
Børn i familier hvor forsørgerne har lav uddannelse	8 pct.
Enlige på 65 år og derover	2,5 pct.
Personer med lav indkomst i tre ud af fire år	8 pct.
Antal personer med handicap	5 pct.
Antal indvandrere og efterkommere	3 pct.
20-59 årige med færdigheder på grundniveau	5 pct.
Beregnet årlig nedgang i befolkningstallet	2 pct.
Børn af enlige forsørgere	4 pct.
Børn som har flyttet kommune mindst tre gange	2,5 pct.

- 1) Det største antal 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 pct. i det senest opgjorte år eller tre år tidligere. Korrektionen skal sikre, at kommunerne får et økonomisk udbytte ved en fremgang i beskæftigelsen.

I artiklen er også gengivet nedenstående oversigt over statistikker og årstal anvendt i opgørelsen af de enkelte kriterier til brug for udligningen for 2018. Der sigtes på at anvende de seneste offentliggjorte statistikker, men som det fremgår, er der forskelle for de enkelte kriterier, herunder er nogle opgjort over en tidsperiode.

Tabel 2
Oversigt over kriterier mv.

Antal 20-59-årige, der er uden beskæftigelse, ud over 5 procent af antallet af 20-59-årige	Opgørelsen foretages ud fra Danmarks Statistiks Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik som det største antal 20-59 årige uden beskæftigelse ultimo november i det senest opgjorte år (2015) eller 3 år forud for dette år (2012). I opgørelsen indgår antal 20-59-årige, som på optællingstidspunktet er arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken, og ligger ud over 5 procent af antallet af 20-59 årige i kommunen. I kategorien uden for arbejdsstyrken indgår de uddannelsessøgende ikke. Ved opgørelsen henregnes personer til bopælskommunens folketal.
Antal 25-49-årige uden erhvervsuddannelse	Opgørelsen er foretaget ud fra Danmarks Statistiks Uddannelsesstatistik som antal personer pr. 1. januar 2017, der pr. 1. oktober 2016 ikke har afsluttet længerevarende uddannelse end grundskole eller har uoplyst uddannelse. Ved opgørelsen henregnes personer til bopælskommunens folketal.
Udlejede beboelseslejligheder	Antallet af udlejede beboelseslejligheder eksklusiv kollegieboliger og andelslejligheder, er opgjort af Danmarks Statistik pr. 1. januar 2017 på baggrund af Danmarks Statistiks Boligopgørelse samt data fra Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, der præciserer ejerforholdet for en række boliger.
Antallet af diagnosticerede psykiatriske patienter	Opgørelsen sker på grundlag af data fra Sundhedsdatastyrelsen. Kriteriet omfatter personer, der i perioden 2007-2016 har været i kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen. Dette er defineret ved aktionsdiagnosekoderne F00-29. Ved opgørelsen henregnes personer, der er bopælsregistret i kommunen ved seneste kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen, til folketallet i kommunen.
Antallet af familier i bestemte boligtyper	Opgørelsen sker ud fra en af Danmarks Statistik foretaget opgørelse af antal familier, der den 1. januar 2017 bor i almene boliger, privat udlejning med mangler, privat udlejning uden mangler før 1920 beliggende i landdistrikter eller i byer med færre end 5.000 indbygger, og beboede sommerhuse. Endvidere beregnes et tillæg, såfremt en kommune i byområder mellem 5.000 og 100.000 indbygger har et antal familier i ældre privat udlejning, der overstiger 5 pct. af det samlede antal familier i kommunen og en andel af familier i kommunens almene boliger, der er lavere end gennemsnittet. Derudover udelades familier i ældreboliger i opgørelsen. Familier opgøres efter Danmarks Statistiks E-familie-begreb. Ved opgørelse henregnes familier, der er bopælsregistret i kommunen, til folketallet i kommunen. Opgørelsen sker på baggrund af Danmarks Statistiks Boligopgørelse og Husstands- og familiestatistik samt data fra Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, der præciserer ejerforholdet for en række boliger.
Antallet af børn i familier, hvor forsørgerne har lav uddannelse	Opgørelsen sker ud fra en af Danmarks Statistik foretaget opgørelse af antal børn mellem 0 og 16 år pr. 1. januar 2017 i familier, hvor den højeste fuldførte uddannelse pr. 1. oktober 2016 for forsørgerne er grundskole eller uoplyst og hvor forsørgerne ikke er studerende. Opgørelsen sker på baggrund af Danmarks Statistiks Uddannelsesregister. Familier opgøres efter E-familie-begrebet. Ved opgørelsen henregnes børn til bopælskommunens folketal.
Antallet af enlige i aldersgruppen 65 år og derover	Antallet af enlige i aldersgruppen 65 år og derover er opgjort af Danmarks Statistik pr. 1. januar 2017. I opgørelsen af enlige indgår ugifte, skilte, enker/enkemænd, ophævede partnerskaber samt længstlevende af 2 partnere. Ved opgørelsen henregnes personer til betalingskommunens folketal.

Tabel 2. fortsat**Oversigt over kriterier mv.**

Antallet af personer med lav indkomst i tre ud af fire år	Opgørelsen sker ud fra en af Danmarks Statistik foretaget opgørelse over antal 18-64-årige i kommunen pr. 31. december 2015, der i 2015 og i mindst to af de foregående tre år har haft en ækvivaleret disponibel indkomst på mindre end 60 procent af medianindkomsten på landsplan samt en formue på under 10.000 kr. og været bosat i Danmark i tre ud af de seneste fire år. Endvidere medtages studerende uden børn samt selvstændige og medarbejdende ægtefæller ikke i opgørelsen. Familie-medlemmer til studerende uden børn og selvstændige udelades også. Populationen til beregning af medianindkomsten er E-familier, hvor ældste person er ældre end 14 år og fuldt skattepligtig. Ved opgørelsen henregnes personer, der er bopælsregistreret i kommunen, til folketallet i kommunen. Opgørelsen sker på baggrund af Danmarks Statistiks Familieindkomster og Husstands- og familiestatistik.
Antal personer med handicap	Opgørelsen sker på grundlag af data fra Danmarks Statistik. Kriteriet er opgjort som antallet af udviklingshæmmede på 65 år og derunder samt antallet af 20-59-årige uden for arbejdsstyrken, som inden for en 5-årig periode fra 2011-2015 er diagnosticeret inden for sygehusvæsenet med en aktions- eller bidiagnose, som vil kunne medføre et handicap. Ved opgørelsen henregnes personer til folketallet i kommunen, som der i det første diagnoseår inden for perioden er bopælsregistreret i kommunen.
Antallet af indvandrere og efterkommere	Opgørelsen sker på grundlag af en af Danmarks Statistik foretaget opgørelse af antallet af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande pr. 1. januar 2017. Ved opgørelsen henregnes personer til bopælskommunens folketal.
Antal 20-59-årige lønmodtagere med færdigheder på grundniveau	Kriteriet opgøres af Danmarks Statistik som antallet af 20-59-årige lønmodtagere i arbejde, der forudsætter færdigheder på grundniveau. Kriteriet er baseret på Danmarks Statistiks Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik og er opgjort ultimo november 2015. Ved opgørelsen henregnes personer til bopælskommunens folketal.
Beregnet årlig nedgang i befolkningstallet	Opgørelsen sker over en 5-årig periode og foretages som summen af nettofald i en kommunes folketal fra et år til det følgende for hvert af årene i perioden 2012-2017, hvor kommunen har haft en nedgang i befolkningstallet, og kun hvis kommunen har haft et samlet fald i folketallet over perioden. For kommuner, som ikke har haft et samlet fald i folketallet over den 5-årige periode, men som har haft en nedgang i befolkningen på mere end 0,5 pct. over de seneste 2 år, opgøres nedgangen som summen af de årlige nedgange over den seneste 2-årige periode. Ved opgørelsen henregnes personer, for hvilke en kommune har den generelle betalingsforpligtigelse, til folketallet i kommunen.
Antal 0-15-årige børn af enlige forsørgere	Antallet af 0-15-årige børn af enlige forsørgere opgøres af Danmarks Statistik. Data er baseret på statistikken om børnefamilieydelse og børnetilskud som enlige forsørgere, der modtager ordinært børnetilskud, og er opgjort pr. 4.kvartal 2016. Ved opgørelsen henregnes børnene, for hvilke en kommune har den generelle betalingsforpligtigelse til, til folketallet i kommunen.
Antal 0-17-årige børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange	Antallet af 0-17-årige børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange opgøres af Danmarks Statistik ud fra Befolkningsstatistikken og register med mellemkommunale flytninger. Kriteriet er opgjort pr. 1. januar 2017. Ved opgørelsen henregnes personer til bopælskommunens folketal.

For den enkelte kommune vil betydningen af ændringer i de enkelte kriterier afhænge af flere forhold i de enkelte år. De afhænger fx både af bloktilskuddets størrelse, kommunernes udgiftsniveau og af andre kommuners udvikling i kriterierne. Men jf. besvarelsen af spørgsmål nr. 142 er der altså ikke tale om, at der kan opgøres en bonus ved forsinkelserne i statistikkerne ud fra den valgte tilgang i artiklen.

Med venlig hilsen
Simon Emil Ammitzbøll